

HUZURLU VE GÜZEL BİR GELECEK İSTEYEN GENÇLERE ÖNERİLER

Selçuklulardan itibaren Türk tarihi incelenirken halkın durumu araştırıldığında, genelde aşağıdaki tablolar görünür. Halk her çağrılışında savaşa gitmiş, dönüşünde ise işinde, tarlasında çalışmıştır. Ama aynı zamanda dergâhlara üye olarak, vakıflar kurarak içinde yaşadığı toplumun sorunlarıyla ilgilenmiştir. İyi niyetlerle yapılan bu faaliyetlerin sonunda bu kuruluşlar, halkı yetiştiren ve güzelliklere yönlendiren kurumlar haline geldiler. Nitekim Osmanlı'nın yıkılışını geciktiren sebeplerden birisi olarak, halkın bu davranışları gösterilebilir. Eğer halk dengeli davranmayarak, hep savaşa veya sadece dergâha gitseydi, ya da sadece işi ile ilgilense idi, tarih Türkler hakkında herhalde bugünkünden çok farklı şeyleri yazardı.

İşte insanları yetiştirirken atalarının başardıkları bu dengeyi kurmalarını öğretmek gerekmektedir. **İnsanlar, aşağıdaki dört konu arasında denge kurabilmelidir:**

1. İnsan, geçimini (rızkını) sağlamak için zaman ayırmalıdır.
2. Ailesinin sorunlarıyla ilgilenmek için zaman ayırmalıdır.
3. İçinde yaşadığı toplum için zaman ayırmalıdır.
4. Allah'a (ya da başka bir güce inananlar ruh sağlıkları için) ibadete zaman ayırmalıdır.

Yukarıda sıralanan dört konudan yalnız birine, ihtiyaç halinde, kısa süreli olarak ağırlık verilebilir. Ancak sürekli olarak sadece birine yönelenler dengelerini kaybederler. Yanlış yollara sapabilirler. Sonunda insan, belki de kendisine bile yararlı olamaz. İç dünyasında barışık olmaz, fırtınalar kopar. **Türkler maddi ve manevi sağlık özelliklerini, dengeli davranışları sonucunda elde etmişlerdir.**

Yukarıda ana başlıklar halinde anlattığım **bu denge kurma anlayışı, insanın günlük hayatında da mutlaka uygulanmalıdır.** Yediğimiz yemeklerin miktarında ve çeşitliliğinde denge kurmalıdır. Çalışma düzeni, hem tembellik edilmeyecek hem de vücudunu yıpratmayacak şekilde dengeli ayarlanmalıdır. Okuma, TV seyretme, eğlenme ve diğer sevdiği şeyleri gerçekleştirme sırasında dengeli olmalıdır. Para kazanırken, gerekli olanın dışında, aşırı hırsla kapılmamalıdır. Ama paranın hiç önemi yok diyerek ihtiyaçlarını karşılayamayacak duruma da düşmemelidir. Yani para kazanırken de dengeli olmalıdır. Kazandıklarını harcarken, cimrilikle savurganlık arasında denge kurmalıdır. Çalışma, dinlenme ve uyuma süreleri arasında dengeli olmalıdır. Küçüklerine ya da büyüklerine karşı davranışlarında, sözlerinde dengeli olmaya özen göstermelidir.

✓ Türklerde görülen özelliklerden birisi de "eritmeye karşı direnmeleri"dir. Önceki yüzyıllardaki dünyada devletler ve insanlar, bugüne göre birbirinden daha bağlantısızdı. Kendi içine kapanarak ve dışarı ile en az ilişki kurarak eritmeye karşı direnç gösterilebiliyordu. Ama artık, küreselleşen bir dünyadayız. Kitle iletişim ve ulaşım araçları çok hızlandı. Dolayısıyla ekonomik ilişkilerin değiştiği bir dönemde yaşıyoruz. **Dünyanın bugünkü ortamında eritmeye karşı direnebilmek için, geçmişte izlenen yöntemlerin geçerli olması düşünülemez.** Dolayısıyla kavramlardaki değişiklikler dikkatle izlenmelidir.

Aslında bir insanın eritmeye karşı direnebilmesi için gerekli olan varlıkların çoğu Türklerde var. Özellikle Türkiye'de yaşayan Türkler, yaşantılarında çok fazla seçeneğe sahipler. Dünyanın büyük çoğunluğunda, hattâ gelişmiş ülkelerin bir kısmında bile hayatı anlamlandıran konularda, Türkiye'deki kadar çeşitlilik yoktur.

✓ **Türkiye'de yemek kültürü çok zengindir. Müziğin birbirinden farklı özellikleri olan değişik dalları vardır. Müzik aletleri açısından en zengin karışıma sahiptir. Halk oyunları çok çeşitlidir. Dünyadaki bitki çeşidinin yaklaşık %70'i Türkiye'de vardır. Dolayısıyla yiyecekleri çok çeşitlidir. Aynı anda dört mevsim yaşanabilmektedir. İnsanlarının konuşmalarındaki şive çeşitliliği yeterlidir. Birbirinden farklı siyasi düşünceler rahatça temsil edilmektedir. Toplum içerisinde, farklı kökenlerden gelmiş değişik insanlar mevcuttur. Halk arasındaki muhabbet ve yardımseverlik anlayışı insanlara moral verir. Bu gibi konular Türk insanının hayatını renklendirmeye yeter, başka hiçbir ülkenin varlıklarına ihtiyaç duymaz.** Bu konularda dünya bize gıpta ile, kiskanarak bakmaktadır.

✓ **Amerikalıların çabuk yemek olarak nitelendirdikleri hamburger, bütün dünyaya yayılmıştır. Girdiği her ülkede gençler arasında beğenilen üstün bir konuma ulaşmıştır. Ancak sadece Türkiye'de aynı başarıyı gösterememiştir. Türk kültürünün üstünlüğü ve Türk halkının zekâsı, hamburgerin üstünlüğü ele geçirmesine izin vermemiştir. Döner, pide, lahmacun gibi pratik yemek çeşitlerine simit saraylarını ekleyerek hamburgeri alt etmiştir. Türkler daha da ileri giderek, sahip oldukları bu çabuk yemek çeşitlerini dünyaya yaymaya başlamışlardır.**

Ancak, yeni nesillerden bu zenginliğin farkında olmayan kişiler vardır. Bunlar, başka milletlerin az sayıdaki ve görünüşü cezbedici yaşantılarına kapılabilirler. Bu nedenle öncelikle **Türklerin, kendi sahip oldukları maddi ve manevi zenginliklerinin farkına varmaları sağlanmalıdır.** İnsanlara öğrenme ve öğretmeyi, üretme ve eser vermeyi zevk haline getirecek sistemler geliştirilmelidir.

Dünyaya egemen olmaya başlayan ve sadece maddi üstünlüğe önem veren bazı Batılıların düşüncesi, eritmeye karşı var olan direnci kıracak bir başka engeldir. Türklerin mutlu olmalarında önemli bir yeri olan gönül zenginlikleri yani kanaatkârlıkları, eritmeye karşı direnmelerinde etkili olmaktadır. Bu duyarlılığın kaybolmaması için uğraşılmalıdır. Günümüzde sağduyu sahibi Batılı tüccarlar, genelde kendi insanına karşı, kâr için her yolu mübah (sakıncasız) saymıyorlar. Doğunun, itibarı önde tutan anlayışına ulaşmaya çalışıyorlar.

Elbette **ticarete, siyasette ve ilimde, kazanç esastır. Ancak, kazancın ölçüsü her zaman 'para' ve "mevki" değildir. Ama, her zaman 'itibar'dır.** İtibarını yitirmiş ticaret erbabı, ilim adamı, siyasetçi ve bürokratin parası çok olsa bile, sonu mutlaka hüsrandır. Bu konu toplumdaki örneklerle bütün eğitim kurumlarında anlatılmalıdır. Batının maddeye odaklanan düşüncesini, bizzat Batılılardan sağ duyulu insanların terk ettikleri, örneklerle gösterilmelidir.

✓ **Rüşvet her zaman vardı. Var olmaya da devam edecektir. Rüşvetin insanların karınlarının doyup doymaması ile ilgisi ise çok azdır. Rüşvet, kişilerin arzularının esiri olmalarının veya gelecek kaygısı duymalarının sonucu oluşur. Rüşvet, en alt sınırlar içerisinde tutulabilmelidir. Devlet düzenini ciddi etkilemesini önleyebilmek gerekir. Bunun için sistemler, kendi denetimlerini yapabilecek şekilde kurulmalıdır. Kitabın diğer bölümlerinde, ilginç gelebilecek tekliflerde bulunmanın sebebi rüşveti azaltacak ortamları oluşturmaktır.**

Rüşveti azaltacak unsurlardan biri eğitimidir. Diğeri ise kurumlarda insanlara eşit davranmaktır. Ayrıca rüşvet olaylarında hızlı karar vererek, teknik belgelerle tespit edilen sorumlularını şiddetli cezalandırmak da rüşveti azaltacak unsurlardandır.

✓ **İnsanların özellikleri ve inançları, birbirini tamamlayan bir bütünün parçalarıdır. Bunları birbirlerine göre tercih sırasına koyarsak yanlış olur. Örneğin bir kişiye şu soruları sormak ve cevap aramak hatadır: "Önce Türk müsün, Müslüman mısın?", "Önce insan mısın, hukukçu ya da doktor vb. misin?", "Önce işveren misin, mühendis misin?" şeklinde çoğaltılabilecek sorularla insanların özellikleri, inançları ve yapıları parçalanmamalıdır.**

✓ İnsanların çocuklarından saygı görebilmeleri, kendilerinin çocuklarına ve atalarına gösterdiği davranışlarına bağlıdır. Ebeveynlere kendi çocuklarının gözü önünde haksız yere kötü davranılmamalıdır. Böyle tavırları sergileyen kişiler, ne kadar para ve mevki sahibi olursa olsunlar, çocuklarından gerçek sevgi ve saygıyı göremezler. Ayrıca, başkalarının hakkını çocuklarının bilgisi dahilinde ve isteyerek yiyen bir insan da, çocuklarından kendisine saygı göstermelerini beklememelidir. Aile büyükleri, çocuk eğitimi konusunda ortak bir davranış sergilemelidir. Anne-baba ve diğer büyükler, çocuklara birbirlerinden farklı davranmamalıdır. Bir büyük, diğer bir büyüğü çocuklara, torunlara karşı hiç kötülememelidir. Basın-yayın organları, bu konularda ailelere yol gösterici yayınları sıkça yapmalıdır. Aksi yönde yayın yapanlara gerekli yaptırımlar vakti geçmeden uygulanmalıdır.

✓ Batı Medeniyetinin bugünkü durumunu dile getiren (Michel Henry, Raoul Vaneigem, Jean Baudrillard, Guy Debord, Ray Bilington vb.) gibi bütün yazarların eserleri, insanın ve insanlar arası ilişkilerin yok oluşuna bir ağıt, bir çığlıktır. (Bu konuda "Batı Medeniyetinin Bugünkü Durumu" adlı makalede daha geniş bilgi verildi.)

✓ İnsanlık değerlerinin kaybolması süreciyle sanal ekonominin getireceği bunalım birleşirse, sonuç bütün dünya için kötü olur.

✓ Eğer zor işlere katlanamazsak, kolay işler; insanları da, devletleri de, dünyayı da acılara doğru sürükler.

✓ Fahri Küpçü derki: "Eğer yaşadığımız günün görevlerini hakkıyla yapabilirsek, çünkü hatalı davranışların yükünden de, yarının tasalarından da kendimizi kurtarmış oluruz."

✓ Bir insanın kendisine ve çevresine faydalı olabilmesi için şahsiyetli olması gerekir. Şahsiyetli olması yani kendisine sahip çıkması, hayatla olan ilişkilerinde dürüst ve hareketli olmasına bağlıdır. Bunun için ise bilgili olması, bilgiyi kullanmasını bilmesi ve ayrıca çaba göstermesi şarttır. Bilgili olmak için eğitim, bilgiyi kullanmak için irade, çaba göstermek için istek gerekir.

✓ Asıl olan diploma değil, meslek sahibi olabilmektir.

✓ Bir ülkenini geleceğini ekonomik sıkıntıdan daha çok, bildiğini zanneden bilgisizler ve kendi küçük yolsuzluklarını görmeyenler karartır.

İsmail Hakkı KÜPÇÜ